

A portrait of a middle-aged man with short, light brown hair, wearing black-rimmed glasses, a dark blue pinstriped suit jacket, a white dress shirt, and a red tie with small white polka dots. He is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a dark blue wall with a gold-colored floral pattern. The text 'Iedereen een rashond' is overlaid in green on the right side of the image.

Iedereen een rashond

*In gesprek met
Hildeward
Hoenderken*

Soms in de spotlight, soms er buiten, maar onmiskenbaar laten ze hun sporen na. De hondenwereld kent vele namen die een rol spelen in de kynologie, in onze omgang met alles wat met honden te maken heeft. Van bestuurders tot keurmeesters, van denkers tot doeners. In deze serie laat Dogzine deze mensen aan het woord, over hun ideeën, ambitie en dromen... In deze eerste aflevering de nieuwe voorzitter van de Raad van Beheer, Hildeward Hoenderken.

Eind vorig jaar werden er, voor de allereerste keer virtueel, nieuwe bestuursleden gekozen voor de Raad van Beheer. Virtueel, want de aanhoudende COVID-pandemie maakte een "gewone" Algemene Ledenvergadering onmogelijk. En nog meer dan anders stonden deze verkiezingen onder druk, want de maatregelen omtrent het fokken met kortsnuitige honden hadden en hebben de kynologie tot op het bot verdeeld, zo lijkt het. En ook dat speelde een rol bij de verkiezingen. Eén van de kandidaten voor een bestuursfunctie was Hildeward Hoenderken, zelf afkomstig uit de vereniging voor gezelschapshonden, de Eerste Gezelschapshonden Club Nederland, kortweg EGCN. Hoenderken was daar al een behoorlijke tijd voorzitter. Was, want door zijn bestuursfunctie bij de Raad van Beheer moest daar een einde aan komen. Enkele dagen later werd Hoenderken door het bestuur gekozen tot voorzitter, waarmee zijn naam wordt toegevoegd aan een lange rij illustere namen. Maar wie is Hildeward Hoenderken, wat heeft hij met honden? En was het voorzitterschap een droom? "Nou, eigenlijk niet" zegt Hildeward, "maar de afgelopen jaren kriebelde het steeds meer om wat in het bestuur te kunnen doen, het bestuur is toch wel een beetje het centrum van de kynologie waarbij veel beslissingen door het bestuur worden genomen." En zoals zoveel kynologen had ook Hildeward daar een mening over, en dan is het ook fijn om zelf dergelijke beslissingen te kunnen nemen.

Fransse bullen en foxterriërs

Maar wie is Hildeward Hoenderken nu verder, anders dan dierenarts, fokker en keurmeester? "Ik kom uit een dierenartsengeslacht, mijn over-grootvader was dierenarts, mijn overgrootvader, mijn grootvader, mijn vader. Weliswaar had mijn vader geen praktijk, dus werd ik daarin neutraal opgevoed, maar eigenlijk vanaf mijn derde wilde ik ook dierenarts worden." Beesten speelden een centrale rol, Hildeward fokte konijnen en kippen, en hield zich verder met bijna elke soort bezig. Alleen honden niet, want in zijn jeugd waren er bij hen thuis geen honden. Alleen bij een oudoom en -tante waren er honden. Fransse bulldoggen, en tijdens de jaarlijkse logeerweek bij deze familie ontstond de liefde voor de honden. Later, in het studentenhuys, was er een labrador retriever, en na afloop van de studie kwam de eerste hond bij Hildeward wonen, een Engelse bulldog. Tegenwoordig zijn het Foxterriers, en dat allemaal aangewakkerd door de Fransse bullen van oudoom.

Hildeward mag dan zelf terriërs hebben, hij was voorzitter van een gezelschapshondenclub, niet van een terriërclub. Vanwaar deze keus? "Gezelschapshonden, de groep 9 honden, zijn eigenlijk de meest diverse groep aan honden. Zowel in karakter alsook in type, daar zie je heel veel verschillen, terriërs zitten toch dicht bij elkaar, en dat

vind ik het spannende in rasgroep negen. En 80% van alle mensen houdt een hond als gezelschapshond, en juist die honden in groep negen zijn daar bij uitstek voor geschikt, omdat ze daarvoor gefokt zijn." Gezelschapshonden zijn natuurlijk ook praktisch, en zeker nu waar de hond vooral een soort van gezinslid is. Eigenlijk is het bijna vreemd dat er zoveel honden worden gehouden die eigenlijk moeten werken en waarmee dat niet wordt gedaan. Daar kunnen problemen uit ontstaan. Honden met een sterke wil om te werken houden als gezelschapshond werkt nu eenmaal niet echt. En ja, rassen als de Labrador retriever en de Golden retriever worden ook steeds meer gefokt als huishond, waarbij er nog wel werkklust in kan zitten, maar toch minder dan vroeger. "Enerzijds wil je eigenlijk wel het oorspronkelijke instinct van de hond behouden. Maar als ik praat met terriërfokkers hoor ik toch vaak dat juist dat specifieke terriër karakter minder wenselijk is, want het moeten straks wel huishonden zijn. En dan kom je op de vraag hoe je die terriërs dan moet fokken, als terriër met temperament of als huishond? Eigenlijk vind ik dat als je een probleem hebt met een dergelijk temperament van een terriër, dat je dan zo'n ras niet moet nemen. Daar maak je jezelf en de hond niet gelukkig mee."

Een ideale hond, stel dat je die van scratch af kon ontwerpen, wat is dan een ideale hond. Hildeward is duidelijk; "Voor mij is dat een Fox terriër. Het zijn hele lieve honden, heel stabiel in karakter, een heel gezond ras met heel weinig gezondheidsproblemen en een mooi uiterlijk, maar daar val je op of niet." En ja, de hond is niet al te groot, dus is wat makkelijker mee te nemen. Hildeward heeft er nu vijf, en dat gaat prima.

Domme vraag

Van een dierenarts met een paar honden is het nog een weg naar voorzitter van een hondenvereniging, hoe ging dat. "Ik ben er langzaam ingerold, vooral in mijn studententijd toen ik gevraagd werd om de veterinaire keuring te doen (die had je toen nog als verplichting) bij de hondenshow daar. Met een studiegenoot werd ik daarvoor gevraagd, en dat was heel leuk en gezellig, een weekeinde honden kijken, een glas bier drinken en die wereld leren kennen. Dat beviel heel goed." Een jaar later vond Hildeward daar keurmeester Joop Hiddes op zijn pad, die vroeg of hij ook wel eens naar honden had gekeken "Dat vond ik in eerste instantie een beetje domme vraag, natuurlijk had ik naar honden gekeken. Maar hij bedoelde op een kynologische manier, exterieur, de constructie, en van jongs af aan had ik die liefhebberij al met kippen en konijnen, een onderdeel van mijn studie was ook om dat bij paarden en koeien te doen, een beoordeling te geven, en dat heb ik altijd heel leuk gevonden." En die passie sloeg over om dat ook bij honden te gaan doen, zo werd het het bezoeken van steeds meer tentoonstellingen, de cursussen, Kynologische Kennis 1 en 2, Exterieur en Beweging, ze volgden. En zoals het vaak gaat, wie actief is wordt gevraagd, ook voor besturen. Het voorzitterschap van de rasvereniging voor Leonbergers volgde, het keurmeesterschap ook. En iets meer dan 10 jaar geleden volgde met een aantal mensen de oprichting van de EGCN, niet als kopie van een rasvereniging, maar met een speciaal doel voor ogen. Een fokkersclub, waar de fokker voorop stond. En dat voorzag in een behoefte, want de club groeide snel. Niet als club die wandelingen organiseert, maar vooral zich op kennis richt, met lezingen en ook clubmatches. "Bij onze laatste clubmatch in november waren meer dan 400 honden, een van de grootste clubmatches hier in Nederland."

Specifiek voor fokkers, dat had een reden. Binnen een reguliere rasvereniging sneeuwen fokkers nog wel eens onder, ze zijn relatief in de minderheid, zo stelt Hildeward, en mensen op vergaderingen die niet fokken stemmen wel over fokregels. Waarom zou je niet specifiek een vereniging voor fokkers oprichten. Het is misschien niet het ei van Columbus, en veel verenigingen hebben het zelf ook wel goed geregeld, maar in rasgroep 9 was dat wat minder. "Een van mijn motivaties nu in het bestuur van

Het huidige bestuur, v.l.n.r. Jakko Broersma, Els Siebel, Hildeward Hoenderken en Cor Last

de Raad van Beheer is toch ook om te kijken naar de rol van de fokkers, die moet een duidelijke plaats krijgen. We fokken in Nederland te weinig honden, en in mijn optiek kun je als gezin het beste een rashond kiezen, daar weet je wat vanaf, qua gezondheid, qua gedrag, veel dingen zijn veel meer gereguleerd. We hebben duidelijke gezondheidseisen, een normenmatrix, de Verenigingsfokreglementen, wij doen er meer aan. En wat fokkers overdragen aan puppykopers, de vraagbaak zijn voor die kopers, daar praten we te weinig over, maar die kunnen wij geven. Als dierenarts zie ik dat dat bij rashondenfokkers heel goed gaat, en bij huishondennestjes of nog erger, vanuit de malafide hondenfokkerij juist niet. Dus ik gun eigenlijk iedereen een rashond, maar dan moeten we die wel met mekaar gaan fokken. Wij produceren, eigenlijk een vervelende term, eigenlijk veel te weinig. Maar wij moeten aan de vraag kunnen voldoen, maar we moeten daarin wel opschalen. De rol van de fokker is daarbij essentieel, en we zouden moeten stimuleren dat mensen in plaats van een nestje er misschien twee per jaar moeten krijgen, en dat daar geen negatieve zweem van broodfok omheen gaat hangen.” Als mensen op een goede manier fokken, prima, dan mogen ze er ook wel wat aan verdienen.

Onduidelijke regels

Een van de speerpunten in Hildewards verkiezingsverhaal was “weg met onduidelijke regels”. Maar welke zijn dat? Het nieuwe bestuur is begonnen met het Kynologisch reglement, de basis van de kynologie, waarin toch heel wat onduidelijke regels staan. “Je moet al bijna jurist zijn om te bekijken hoe je bijvoorbeeld een bestuur moet kiezen, en er zijn heel veel voorbeelden. Waar we heel duidelijk vanaf moeten is bijvoorbeeld de interpretatie van de regel dat een teef één keer per jaar een nestje mag hebben. Als dat één dag eerder is worden mensen voor het tuchtrecht gedaagd. Ik vind dat onbegrijpelijk. Het is een voorbeeld waarin we goedwillende mensen te zwaar bestraffen. Stel iemand fokt drie nestjes per jaar, soms maak je een administratieve fout, we hebben met levende dieren te maken, de loopsheid komt net wat eerder of zo, daar moeten we coulant mee omgaan. Je bent geen crimineel als je een nest fokt met 365 dagen – 1 dag ertussen. Dat heeft niks met welzijn te maken. In de kynologie zijn we nu teveel met tuchtrecht bezig. Er zijn mensen voor het tuchtrecht gekomen voor echt minimale vergrijpen, daar moeten we echt vanaf.”

Maar er is meer dan het tuchtrecht, de politiek, de wetgever, maakt ook steeds meer regels. Zeker over fokken en welzijn, over fokken met erfelijk ondeugdelijk materiaal. Is dat een bedreiging voor de rashond, die politieke bemoeienis. Hildeward ziet dat niet zo, het is geen bedreiging, het is een kans voor de kynologie om zich goed te presenteren. Het imago van de rashond moet handen en voeten krijgen. “De regels die wij opleggen aan het fokken van een rashond moet ook in de politiek duidelijk worden, eigenlijk moeten we laten zien dat als je kiest voor welzijn en gezondheid, dat je in Nederland eigenlijk alleen maar voor een rashond kan kiezen.” Als dierenarts ziet Hildeward maar al te vaak hoe slecht het gaat bij niet-rashonden. “Dat zijn tevens die elke zes maanden een nest hebben, dat zijn tevens waar niets aan gezondheidsonderzoeken wordt gedaan.” Bij Labradoodles worden bijvoorbeeld niet vaak HD- en ED-foto’s gemaakt, terwijl ze wel regelmatig aan deze aandoening lijden. Dan pas worden er foto’s gemaakt, maar nog veel te weinig preventief, al zijn er wel fokkers die dit wel doen. We moeten de politiek dus duidelijk maken dat wij binnen de georganiseerde kynologie, binnen de rashondenwereld, diergezondheid en dierenwelzijn geborgd hebben. Zelfs bij veel dierenartsen is dat nog onbekend, dus we moeten het binnen de politiek en de dierenartsenwereld duidelijk maken. “Ik heb staatjes gemaakt waarin staat waaraan een rashond moet voldoen, of een huishond of een importhond, dan hoor je toch van dierenartsen dat ze dat niet wisten. En ook niet dat er zo weinig regelgeving is binnen de rest van de hondenwereld. Dat moeten we ook in de politiek gaan uitleggen.”

100 procent rashonden

Nu lijken organisaties als Dier & Recht en de Sophia-vereniging meer gehoor te krijgen in Den Haag, een betere lobby te hebben. “Kritiek hebben is nu eenmaal makkelijker dan zeggen dat iets goed is en er nog verbeteringen komen, dat zie je ook in de rashondfokkerij. De lobby van Dier & Recht is stevig, en wij moeten daar ook een steviger lobby tegenover zetten. Wij verzenden soms wat in nuance, misschien moeten we wat ‘extremistischer’ worden, zeggen ‘je moet gewoon een rashond hebben, we streven naar 100% rashonden’ in Nederland. Dan staan we duidelijk voor de rashond, en laten we er ook geen twijfel over bestaan. ‘Op weg naar een gezonde rashond’, vind ik een hele zwakke slogan. Daarmee zeg je

eigenlijk, 'het is nog niet goed'. "Er is veel gevraagd van fokkers, nog meer investeren in gezondheidsonderzoeken, we hebben nu een nieuw ICT-systeem met normenmatrix. "Daar lopen we echt in Nederland ver voor op andere landen, we zijn met de SNP's bezig, om nog meer met die DNA-data te doen, daar lopen we echt ver voor, en daarover moeten we echt van de minister vragen wat we daarvoor terug krijgen, wat ons wisselgeld is. Onze fokkers willen investeren in gezondheidsonderzoeken, daar is een breed draagvlak voor, daar willen we iets voor terug." De kortsnuiten zijn een voorbeeld, goedwillende fokkers willen alles doen om gezonde honden te fokken, dat is nu verboden, maar de import van ongeregistreerde honden vanuit het buitenland neemt een enorme vlucht. Dat vind ik bizar!"

Beter dan de minister

Het stamboombesluit van mei vorig jaar zette veel kwaad bloed bij kortsnuitfokkers, en heeft de bestuursverkiezing ook beïnvloed. Wordt dat omstreden besluit om geen stambomen meer af te geven als de kortsnuithonden niet aan de ministeriële eisen voldeden nu teruggedraaid. "Belangrijk statement daarbij is" zegt Hildeward "dat wij niet alleen er voor de kortsnuiten zijn, wij staan voor alle rashonden. Dat is belangrijk, want ik zie dat er best een aantal kynologen zijn van andere rasgroepen die zeggen dat het misschien maar goed is om die kortsnuiten af te schaffen. Ook binnen de kynologie is er best wel wat kritiek op. We zien dat dierenrechtenorganisaties zijn begonnen met de Cavalier, nu kortsnuiten aanpakken, maar in de media zien we nu ook dat hondjes onder de tien kilo onder vuur komen te liggen. We kunnen er zeker van zijn dat straks de teckels, of de naakthonden, of de honden

met veel vacht, straks aan de beurt zijn." De kortsnuit of-feren laat de rest dus niet vrijuit gaan. De wet is duidelijk, honden moeten gezond zijn, als dierenarts, als voorzitter van de Raad van Beheer, als keurmeester en als fokker kan Hildeward het met die wet volledig eens zijn. "Waar we het niet over eens zijn is echt een slecht, achterhaald rapport van de Faculteit Diergeneeskunde in Utrecht waarin de neuslengte als maatstaf wordt gebruikt om de ademhaling te beoordelen. Helaas wordt het zo simpel gesteld dat hoe langer de neus is, hoe beter de ademhaling is. Uit ander onderzoek, zoals het Cambridgeonderzoek, blijkt dat niet zo te zijn. Dat is ook mijn ervaring als dierenarts." Want honden met langere neuzen hebben soms ook ademhalingsproblemen. Honden met korte snuiten, daarvan hebben grote delen van die populatie helemaal geen problemen. "Ik ben ook betrokken geweest bij de conditietest van de mopshonden, 95% van die honden kon de conditietest zonder moeite doen, de eigenaren hadden er meer moeite mee." Een kilometer lopen is misschien niet veel, maar de honden zijn gezelschapshonden, wel gezond. "Het is ook de framing, zeker van die hoorbare ademhaling, als op een warme dag een spaniël staat te hijgen is dat niet vreemd, is het een Franse bulldog of een Mopshond, dan is het een ademhalingsprobleem. Daar moeten we ook op letten." Hildeward erkent dat iedereen zich aan de wet moet houden, maar "specifiek over die meetmethode ben ik het totaal oneens met de minister. Wij gaan ook strijden om die meetmethode van tafel te krijgen. Een logische stap is gewoon om die ademhaling te laten beoordelen door dierenartsen, zoals Cambridge dat ook doet. Dan kijken we niet naar een secundair iets, maar naar het primair kenmerk waar we het eigenlijk over willen hebben. Als de ademhaling goed is, dan kunnen mensen fokken. Hoe dat

juridisch zit is stap twee, maar ik vind dat we ons dan aan de wet houden, met betere criteria dan de minister zelf heeft opgesteld.”

De maatregelen die éézijdig aan de fokkers van stamboomhonden worden opgelegd hebben ook weinig zin. Wellicht is, bijvoorbeeld bij de Franse bul, hooguit 15% gefokt met een stamboom, en hooguit 2% via een vereniging. Het strenge fokreglement van de Engelse bulldog is ook zo 'n voorbeeld. Maatregelen opleggen aan een kleine fokkerspopulatie terwijl het merendeel ongereguleerd in een schuur of in het buitenland wordt gefokt, zet geen zoden aan de dijk. Al vanuit de EGCN is in overleg met het ministerie, de NVWA, Dier & Recht en anderen meermaals aangedrongen op meer maatregelen, meer handhaving, op dergelijke niet-rashonden. “Het beeld in de media en bij dierenartsen van kortsnuiten zal helemaal niet veranderen als wij als rashondfokkers nog meer maatregelen nemen, want ze zien al die benauwde bulletjes binnenkomen. Dat zijn weliswaar geen stamboomhonden, maar ze worden wel als Engelse of Franse bulldog gekenschetst.”

Outcross en tentoonstellingen

En dan outcross. Ook een heet hangijzer in de kynologie. Hoe staat de nieuwe voorzitter van de Raad van Beheer daar tegenover. “Ik denk dat we bij heel veel rassen het prima kunnen redden door te werken met honden met een stamboom vanuit het buitenland, maar bij een aantal rassen kan dat niet. Als daar dan andere mogelijkheden voor zijn zoals bijvoorbeeld met het outcrossproject bij de Wetterhoun, is dat prima. Als dat goed onderzocht is, en als je een heel smalle populatie hebt, dat je daar dan andere rassen of eventueel look-alikes bij gebruikt. In dat soort gevallen is dat prima. Alleen bij andere rassen, zoals het Markiesje, waar altijd een open stamboek is gehouden, zien we ook dat de genetische diversiteit gering is. Dan denk ik, tsja, je moet ook met je fokkerij wel goede maatregelen nemen.” Het opbouwen van grotere populaties, ook van nationale rassen, is van belang, zeker om die rassen in leven te houden.

Een van de zaken waar Hildeward nu verantwoordelijk voor is zijn de tentoonstellingen. Hoe moet dat gaan in COVID-tijd. “Het is mijn persoonlijke mening, maar het organiseren van buitenshows vind ik heel goed. Het is voor mens en dier prettig, zo'n buitenshow, honden en mensen zijn vaak meer ontspannen op een buitenlocatie.” Bovendien, een buitenlocatie is vaak goedkoper, dus je kan zo goedkoper een show organiseren en dus ook meer inschrijvingen en publiek trekken. Zwolle en Utrecht hebben al plannen, en die ervaringen kunnen goed meetellen. Een lager inschrijfgeld zou daarbij helpen, dat maakt de hobby ook leuker. Tentoonstellingen zijn ook een uithangbord van de kynologie, en kunnen het beeld van de rashond verbeteren. Er mag best wel wat meer gebeuren op een CACIB-show, een dagvullend programma, waarbij bezoekers meer in contact gebracht worden met honden. Dat zie je op Crufts, of op de Bundessieger. Mensen die een hondje kunnen aanraken, kennis kunnen maken met een ras. Naar keuringen kijken is voor veel bezoekers minder leuk, en dat zou volgens Hildeward beter kunnen. Tentoonstellingen moeten weer visitekaartjes worden. “Ander ding, verenigingen kunnen zich ook aansluiten bij andere evenementen.” Een clubshow op een willekeurige landleven-beurs in een kasteeltuín, mensen komen zo wel in aanraking met de kynologie. “Dat zijn mogelijkheden... of we moeten kijken of we meer huisdierenbeurzen organiseren, keuringen van konijnen, kippen, honden, misschien wel met vee. Historisch gezien zien we dat op country-fairs vaker. Dat is heel aantrekkelijk voor bezoekers. We moeten kijken hoe dat kan.”

Verdeelde kynologie

De kynologie is op dit moment verdeeld, sterk verdeeld. Social media speelt er een rol bij, want soms komt het zelfs tot daadwerkelijke bedreigingen tussen voor- en te-

genstanders van bepaalde besluiten. Tot de taak van het nieuwe bestuur hoort ook het weer samenbrengen van die kynologie. Meer eenheid in de kynologie is een belangrijk speerpunt. “We kennen het ook vanuit de kortsnuiten, we hadden destijds duidelijke afspraken gemaakt met het bestuur, maar meerdere afspraken werden niet nagekomen, dat was een vervelend punt. Daar hebben we een probleem mee gehad maar dat is goed uitgesproken. We moeten nu wel wat aan de verdeeldheid doen, we moeten met elkaar optrekken en duidelijke doelstellingen hebben. Er zijn heel veel dingen waar we het met elkaar oneens over kunnen zijn, maar die gemene deler, waar we het wel over eens zijn, daarin moeten we stappen maken.” De kynologie komt zo met elkaar verder. Bestuurlijke vernieuwing is één van die zaken daarbij. Een aantal zaken binnen de Raad van Beheer is een beetje gek, meent Hildeward. “Als er een voorstel over windhonden wordt besproken dan gaan alle rasverenigingen er wat van vinden, of ze er nu in geïnteresseerd en geïnformeerd over zijn of niet, of ze er kennis van hebben of niet. Dat is inherent aan de structuur van een vereniging van rasverenigingen, kynologenclubs en speciale verenigingen. Dat moeten we eens onder de loep nemen, moet dat zo blijven of moeten we voor een andere structuur kiezen.” Er zijn voor bepaalde rassen ook meer verenigingen per ras, maar lang niet altijd even actief. Websites die drie jaar oud zijn, incomplete besturen, dat is geen uithangbord. Daar kijken we al wat meer naar, maar elke vereniging heeft ook een eigen verantwoordelijkheid om wat bij te dragen. Maar ‘de Raad van Beheer dat zijn we met elkaar’, en wat brengt iedereen in, wat doet iedereen daarmee. Met elkaar moeten we mensen in contact brengen met rashonden.”

Niet helemaal nieuw, maar zeker een punt, de “Emmalaan” verkopen en centraal in het land een nieuw kynologisch centrum te bouwen. Er zitten haken en ogen aan die verkoop, maar Hildeward is zeker voorstander van zo 'n kynologisch centrum “Het geeft ook weer een moderne touch aan onze hobby, als we zoiets bouwen wat onze hobby faciliteert. Amsterdam is niet het meest centrale deel van Nederland, parkeren is duur, veel mensen zijn nog nooit op de Emmalaan geweest. Een nieuw centrum zou al veel meer verbinding geven, een centrum waar we examens, opleidingen, jonge hondendagen, clubmatches, allemaal onder één dak kunnen brengen.” Hoe het financieel zit is stap twee, maar een dergelijk plan zou Hildeward wel aanspreken. “De ongebruikte euro's die nu in het pand zitten zouden we zo wel kunnen gaan gebruiken...” Al zal het historisch wellicht een aderlating zijn, het pand heeft zeker statuur.

Positief

Samenwerking is belangrijk. Er is een portefeuille ledenzaken in het bestuur. Wellicht -zo meent Hildeward- zouden alle hondenuitvoerders ook individueel lid moeten worden van de Raad van Beheer, om zo meer verbondenheid te creëren. Nu is het immers zo dat ze lid zijn -of niet- van een rasvereniging, en die weer lid is van de Raad van Bestuur. “We staan voor heel veel uitdagingen, verhuizing, fokkerij, welzijn, gezondheid, verdeeldheid, interne politiek. Veel verschillende onderwerpen die ook dit jaar werk behoeven. Maar ik merk ook veel positieve signalen, meer dan ik verwacht had. Ik krijg er veel energie van, mouwen opstropen en we gaan ervoor. Als bestuur willen we dat nu gaan doen, en snel het bestuur weer aan te vullen, daar hebben zich al veel kandidaten voor aangemeld. Ik ben daar heel positief over, ik wil graag met veel verschillende mensen in gesprek, veel verschillende meningen horen. Een belangrijke taak van de voorzitter ook. Ik probeer zoveel mogelijk bij allerlei activiteiten aanwezig te zijn, het bestuur moet laagdrempelig worden. Ik hoop dat dat ook een positieve invloed heeft!”